„Sst!" . . . ?

MS Het is al sinds onheuglijke tijden een goed en verstandig gebruik, en een alom gehanteerde gedragslijn, dat staten passende maatregelen treffen ter bescherming van gegevens waarvan de geheimhouding door het belang van de staat of van zijn bondgenoten wordt geboden, of die tot de veiligheid van die staat of zijn bondgenoten in betrekking staan. De ratio van dergelijke maatregelen spreekt natuurlijk het duidelijkst wanneer de staat werkelijk in oorlog is. Uiteraard zal dan bijzonder streng de hand worden gehouden aan de relevante bepalingen en artikelen uit de strafwet, waarin met forse straffen wordt gedreigd tegen degenen die de veiligheid van de staat of diens bondgenoten in gevaar brengen. En bovendien wordt dan ernaar gestreefd de bevolking — alsnog — te doordringen van de noodzaak tot het in toom houden van praatlust en loslippigheid. Dat zowel de vrije democratieën als de autoritair geregeerde staten gelijkelijk te kampen hadden met hetzelfde probleem, blijkt wel hieruit dat alle oorlogvoerenden in de Tweede Wereldoorlog het nodig oordeelden voorlichtingsposters te verspreiden onder de eigen bevolking, met zinspreuken als bijvoorbeeld „Careless talk costs lives!", of „Those who talk don't know. Those who know don't talk!", dan wel „Achtung! Feind hört mit!". Uit de noodzaak van zulke bewustmakingscampagnes kan bezwaarlijk anders worden geconcludeerd dan dat er in de vooroorlogse periode wel het een en ander had ontbroken aan de mentale oorlogsvoorbereiding. Kan daarbij ter verontschuldiging van de westelijke volkeren dan nog worden aangevoerd dat zij in zekere zin werden verrast door Hitlers agressie, voor het Derde Rijk kan een zodanig excuus in feite niet gelden omdat daar aan geheel het volk reeds lang tevoren een absolute zwijgplicht was opgelegd ten aanzien van alles wat zich daar afspeelde, zeker niet in de laatste plaats waar het de voorbereidingen in de militaire sfeer betrof.

Wie momenteel een vergelijking terzake zou willen trekken tussen de mate waarin men thans in Oost en West „security minded" is, moet wel tot de slotsom komen dat de meerderheid van de Warschau-Pactlanden zich gedraagt alsof er een wèrkelijke oorlogstoestand bestaat, terwijl anderzijds in het Westen de geschiedenis zich weer eens herhaalt. In het bijzonder in Nederland liggen, bij wijze van spreken, de staatsgeheimen en nationale zowel als bondgenootschappelijke veiligheidsgegevens op straat . . . voor zover zij niet door actiegroepen in het openbaar worden tentoongesteld zonder dat daartegen met de wet in de hand wordt opgetreden. Al sinds jaar en dag is het hier te lande kennelijk de gewoonste zaak van de wereld dat in allerlei publiciteitsmedia breeduit verslag wordt gedaan van wáár precies kernwapens liggen opgeslagen en welke krijgsmachtdelen en -onderdelen er zoal bij nucleaire taken zijn betrokken, liefst nog onder vermelding van de exacte gegevens daaromtrent. Ook is het grote aantallen luchtvaartenthousiasten, de zogenaamde „spotters", blijkbaar zonder meer toegestaan nauwgezet toe te zien op de activiteiten van de Koninklijke luchtmacht op een zodanige manier dat — zoals insiders verzekeren — het mogelijk is de aantallen vlieguren van elk afzonderlijk gevechtsvliegtuig precies te registreren, en in sommige gevallen zelfs nauwkeurig boek te houden van de wijze waarop de verschillende vliegers aan bod komen om hun geoefendheid op peil te houden. En of dat alles niet genoeg is, pleegt van tijd tot tijd in de *openbare* zittingen van de Staten-Generaal allerlei informatie te worden gespuid over defensieaangelegenheden door volksvertegenwoordigers van diverse politieke signatuur, terwijl toch bekend mag zijn dat op grond van art. 84 van het Wetboek van

Strafrecht ,,onder ambtenaren worden begrepen alle personen verkozen bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen". Dat kan in verband met de geheimhoudingsplicht toch ontegenzeglijk wel van groot belang worden geacht, in het bijzonder omdat in het Wetboek van Strafrecht, onder art. 44, de ,,ambtenaar" wordt bedreigd met een verhoging van het strafmaximum met een derde, indien hij ,,gebruik maakt van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken".

Het onbegrijpelijke van dat alles is evenwel, dat tegen dergelijke *schendingen van de geheimhoudingsplicht* níét wordt opgetreden. Het heeft de schijn, alsof de ,,vrijheid van meningsuiting" in onze dagen wordt beschouwd als een zó onaantastbaar, heilig recht dat daaraan zelfs *geen enkele beperking* zou mogen worden opgelegd, zèlfs niet als de bestaande wetten expliciet spreken van de strafbaarheid van hen die, hetzij opzettelijk, hetzij door hun schuld, geheim te houden gegevens in handen van daartoe niet gerechtigden spelen dan wel die in de openbaarheid doen geraken!

Des te verwonderlijker doet het dan aan, als ten overstaan van verontruste beroepsmilitairen die uit hoofde van hun functie op de hoogte zijn van zorgwekkende tekortkomingen en die daaraan publiekelijk uiting geven, het argument wordt gehanteerd dat *zij* de veiligheid van de staat in gevaar brengen want dat ,,de informatie over het legermaterieel onder meer zou worden gebruikt voor spionagedoeleinden". Dat argument bevreemdt vooral indien het wordt geëvalueerd in het licht van de hiervoren beschreven onbegrijpelijke tolerantie. En het doet voorts nogal merkwaardig aan als de gerechtvaardigde bezorgdheid van de materieelkenners uit de militaire ,,doe-organisatie" door de politieke leiding inderdaad zou worden gemuilkorfd met een vermanend ,,Sst!", terwijl de verantwoordelijke staatssecretaris zich niet door gelijksoortige overwegingen ervan laat weerhouden aan de media te openbaren wat er schort aan de produktie van het voor de Westeuropese krijgsmachten benodigde materieel. Dat bracht hem immers tot zijn streven naar een gemeenschappelijk produceren van dat defensiematerieel . . . hoewel er voorhands nog *geen gemeenschappelijk tactisch concept* bestaat waaruit toch de eisen zouden moeten worden afgeleid waaraan de benodigde middelen dienen te voldoen en waarop de ,,research and development" zich mitsdien zouden moeten baseren!

Uiteraard is het verheugend wanneer de politieke leiding van Defensie blijk geeft open oor en oog te hebben voor zo essentiële zaken als de noodzaak tot het beschermen van geclassificeerde gegevens. Díé reden voor een eventueel ,,Sst!" is in elk geval acceptabeler dan de — dezerzijds vanzelfsprekend níét onderschreven — insinuatie als zou de politiek verantwoordelijke bewindsman daarmee het deksel op de doofpot willen vastklinken. Het is daarom te hopen dat het thans zo opmerkelijk aan de dag gelegde inzicht in de ,,security"-noodzaak zich op korte termijn eveneens zal manifesteren in het initiëren van stappen die zijn vereist om een einde te kunnen maken aan de strafbare activiteiten van de velen die het zich momenteel kennelijk nog steeds mogen veroorloven de vaak langs criminele wegen verkregen informatie over staatsgeheimen triomfantelijk in de openbaarheid te brengen, met het oogmerk maximale schade toe te brengen aan de defensieorganisatie.

En dàt is toch stellig wel iets totaal anders dan de verontruste militaire technici hebben beoogd!

KONINKLIJKE VERENIGING TER BEOEFENING VAN DE KRIJGSWETENSCHAP

Op een nog nader te bepalen plaats en datum zal de vereniging, in samenwerking met het Nederlands Genootschap voor Internationale Zaken, voor leden en introducé(e)s een forumdiscussie organiseren over het onderwerp

De gevolgen voor Europa van het Strategic Defensive Initiative van president Reagan („Star wars")

Deze bijeenkomst vindt naar alle waarschijnlijkheid plaats in februari; nadere gegevens zullen zo spoedig mogelijk worden bekendgemaakt, onder andere in het februarinummer van de Militaire Spectator.